

Bioekonomika (prakse)
Bioeconomics
Jelgavā
Programma

Studiju kursa kods LLU IS reģistrā EkonP022.

8 KP (450 h), prakses atskaite.

Izstrādāja: **Modrīte Pelše**, Ekonomikas un reģionālās attīstības institūta profesore

Dina Popluga, Ekonomikas un reģionālās attīstības institūta docente

Obligāta ESAF akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmas „Ekonomika” specializācijas virzienā „Agrārā un vides ekonomika” 8.semestrī

Anotācija:

Prakse ir studiju programmas sastāvdaļa. Prakses mērķis ir studiju programmas specializācijas virzienā "Agrārā un vides ekonomika" iegūto teorētisko zināšanu nostiprināšana, izmantojot to praktisko pielietojumu bioekonomikas veidojošo nozaru uzņēmumos vai ar šīm nozarēm saistītajās institūcijās. Prakse paredzēta darba praktisko iemaņu apgūšanai, kā arī nepieciešamās inforācijas iegūšanai un papildināšanai bakalaura darba izstrādei.

Annotation:

Practical training is a component of the study programme. The purpose of a practical training is to strengthen theoretical knowledge obtained in the study sub-programme Agricultural and Environmental Economics, practically using the knowledge at enterprises of bioeconomy industries or at institutions related to these industries. The practical training is intended for acquiring practical skills as well as information necessary for elaborating a bachelor's paper.

Prakses mērķis:

Prakses mērķis ir studiju programmas specializācijas virzienā "Agrārā un vides ekonomika" iegūto teorētisko zināšanu nostiprināšana, izmantojot to praktisko pielietojumu bioekonomikas veidojošo nozaru uzņēmumos vai ar šīm nozarēm saistītajās institūcijās.

Studiju kursā sasniedzamie studiju rezultāti (zināšanas, prasmes un kompetences):

Pēc kursa studijām studentam būs:

- **zināšanas** par prakses vietas darbību regulējošiem normatīvajiem dokumentiem, to pielietojumu; zināšanas par prakses vietas darbības galvenajiem principiem, mērķiem un uzdevumiem, kā arī par to praktisko realizāciju;
- **prasmes** studiju specializācijas virziena teorētisko zināšanu sasaistē ar praktiskiem uzdevumiem, darbs kolektīvā uzticēto uzdevumu veikšanā, atbildības uzņemšanās;
- **kompetences** - spēja patstāvīgi analizēt, vērtēt, spriest, kā arī risināt darba uzdevumus dažādās praktiskā darba jomās, strādājot individuāli un komandā.

Learning Outcomes (knowledge, skills and competences):

After completing the course student will have:

- **knowledge** on the legal acts regulating practical training placements and their application and on the key principles, aims and objectives of their practical training placement as well as their practical implementation;
- **skills** in associating their theoretical knowledge with practical assignments, in working in a team to execute the assignments given and in taking responsibility;
- **competences** – abilities to independently analyse, evaluate, judge as well as solve work assignments in various fields of practical work, working individually and in a team.

Nosacījumi prakses aizstāvēšanai:

Saskaņā ar noslēgto līgumu (kas noslēgts starp LLU, praktikantu un izvēlēto prakses vietu) ir nostrādāta prakse noteikto stundu apjomā. No tiešā prakses vadītāja (prakses vietā) prakses norīkojuma veidlapā iegūta atsauksme par praksi. Sagatavota prakses atskaite, kas noformēta atbilstoši ESAF izstrādātajiem vispārpieņemtajiem studiju darbu noformēšanas metodiskajiem noteikumiem un iesniegta EKRA institūtā, vismaz 1 nedēļu pirms prakses aizstāvēšanas. Prakse, kā arī prakses atskaite, tiek aizstāvēta pie EKRA institūta nozīmētas komisijas, kas to novērtē ar atzīmi.

Programmas izvērsts saturs

1. Prakse ir organizēta, lai iegūtās teorētiskās zināšanas nostiprinātu bioekonomikas veidojošo nozaru uzņēmumos, institūcijās, organizācijās, lai šīs zināšanas papildinātu ar praktiskām darba iemaņām.
2. Prakses vietai jābūt saistītai ar tiešu vai pakārtotu dabas resursu izmantojošanu. **Prakses vietas var būt:** agrārā kompleksa, vides aizsardzības, enerģētikas, mežsaimniecības, kokapstrādes, zvejniecības, akvakultūras, pārtikas ražošanas, farmācijas u.c. uzņēmumi, iestādes, organizācijas.
3. Katram praktikantam EKRA institūtā tiek sagatavota individuālā prakses programma, atbilstoši izvēlētajai prakses vietai. Prakses laikā tiek izpildīti prakses norīkojumā definētie uzdevumi, kā arī tiek veikti tie darbi, kurus praktikantam uztic izvēlētajās prakses vietas vadītājs. Praktikanta uzdevums ir pēc iespējas vairāk iepazīt prakses vietu, godprātīgi izpildīt viņam uzticētos uzdevumus.
4. Atbilstoši izvēlētajai prakses vietai, praktikantam nepieciešams iepazīties ar:
 - 1) uzņēmuma, iestādes, organizācijas
 - darba organizāciju;
 - struktūru;
 - atbildību un kompetenci;
 - mērķi, uzdevumiem un to izpildi;
 - tiesisko un normatīvo regulējumu;
 - finanšu rādītājiem;
 - piesaistītajām investīcijām un to izlietojumu;
 - starpdisciplināro kontekstu bioekonomikas kompleksā;
 - sadarbību u.c. praktiskiem jautājumiem.
 - 2) Kā atsevišķs prakses programmas uzdevums tiek izvirzīts - novērtēt **vides aizsardzības** normatīvu prasību izpildi, atzīmējot pozitīvās un negatīvās lietas, kā arī sniegt praktiskus ieteikumus šo normatīvu izpildes uzlabošanai un pilnveidošanai.
5. Praktikumam pēc iespējas jāpiedalās apspriedēs, sanāksmēs, sapulcēs, kas tiek organizētas prakses vietā, kuras ir atklātas un kuras var papildināt zināšanas par prakses programmā ietvertajiem uzdevumiem.

6. Prakses noslēgumā students izveido rakstisku prakses atskaiti saskaņā ar uzdevumiem 15-20 lpp. apjomā.
7. Prakses atskaite tiek prezentēta EKRA institūtā.

Mācību un metodiskās literatūras saraksts

Pamatliteratūra:

1. *Atjaunojamā enerģija un tās efektīva izmantošana Latvijā*: Monogrāfija. Jelgava: LLU, 2012. 392 lpp.
2. Atstāja Dz., Dimante Dž., Brīvers I. u.c. *Vide un ekonomika*: Monogrāfija. Rīga: LU, 2011. 256 lpp.
3. Kalniņš A. *Biogāzes iespējas un tās kā transportlīdzekļu degvielas izmantošana*. Rīga: LR Ekonomikas ministrija, 2007. 96 lpp.
4. Krūzs K. *Dabas un otrreizējo resursu izmantošana*. Mācību līdzeklis. Rīga: Izglītības soļi, 2003. 131 lpp.
5. *Latvijas lauksaimniecība 2012*. Rīga: LR Zemkopības min., 2012. 133 lpp.
6. *Latvijas zivsaimniecības gadagrāmata 2010*. 14. gads. Rīga: Zivju fonds, [b.g.]. 207 lpp.: ill.
7. *Lauksaimniecība: Dažādas saimniekošanas metodes*. Ozolnieki: Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, 2011. 24 lpp.
8. *Meža nozare Latvijā 2012*. Rīga: Biedrība Zaļās mājas, [b.g.]. 32 lpp.
9. *Latvijas kokrūpniecība*. Rīga: Latvijas Kokrūpniecības federācija, [b.g.]. 44 lpp.
10. *Meža nozare 20 Latvijas neatkarības gados*. Rīga: LR Zemkopības min.; Meža attīstības fonds, 2011. 46 lpp.
11. Pilvere I., Upīte I., Tetere V. *Protekcionalisma instrumentu ietekme primāro un sekundāro sfēru ilgtspējīgā attīstībā*: zinātniska monogrāfija. Jelgava: LLU EF, 2012. 192 lpp.
12. Radžele-Šulce A., Krieviņa A., Siliņa L. *Agrārā sfēra un tās galveno nozaru attīstība Latvijā*: zinātniska monogrāfija. Jelgava: LLU, 2012. 204. lpp.: il.
13. *Rokasgrāmata labas prakses vadlīnijām pārtikas amatniecībā*. Rīga: Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome, 2011. 37 lpp.

LR likumi:

- LR likums "Atkritumu apsaimniekošanas likums". Pieņemts: 28.10.2010.
- LR likums "Biodegvielas likums". Pieņemts: 17.03.2005.
- LR likums "Dabas resursu nodokļa likums". Pieņemts: 15.12.2005.
- LR likums "Elektroenerģijas nodokļa likums". Pieņemts: 19.12.2006.
- LR likums "Elektroenerģijas tirgus likums". Pieņemts: 05.05.2005.
- LR likums "Enerģētikas likums". Pieņemts: 03.09.1998.
- LR likums "Farmācijas likums". Pieņemts: 10.04.1997.
- LR likums "Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likums". Pieņemts: 28.10.2010.
- LR likums "Lauksaimniecības un lauku attīstības likums". Pieņemts: 07.04.2004.
- LR likums "Meža likums". Pieņemts: 24.02.2000.
- LR likums "Par zemes dzīlēm". Pieņemts: 02.05.1996.
- LR likums "Pārtikas aprites uzraudzības likums". Pieņemts: 19.02.1998.
- LR likums "Subsidētās elektroenerģijas nodokļa likums". Pieņemts: 06.11.2013.
- LR likums "Ūdens apsaimniekošanas likums". Pieņemts: 19.09.2002.
- LR likums "Zemes pārvaldības likums". Pieņemts: 30.10.2014.
- LR likums "Zvejniecības likums". Pieņemts: 12.04.1995.
- un saistošie MK noteikumi.

Valsts programmas:

1. Latvijas lauku attīstības programma 2014. – 2020.gadam Pieejams: www.zm.gov.lv
2. Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes 2014. – 2020.gadam Pieejams: www.zm.gov.lv
3. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam. Pieejama: www.varam.gov.lv
4. Latvijas lauku attīstības programma 2014. – 2020.gadam. Pieejams: www.zm.gov.lv
5. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014. – 2020.gadam. Pieejams: www.varam.gov.lv

Papildliteratūra:

1. Adamovičs A. u.c. *Enerģētisko augu audzēšana un izmantošana*. Sast. A. Varika. Rīga: Vides projekts, 2007. 190 lpp.
2. *Akvakultūra Latvijā*. Rīga: Latvijas zivju resursu aģentūra, 2008. 23 lpp.
3. *Bioloģiskās augkopības pamati*. Sast. I. Miške, D. Brutāne, I. Žola. Rīga: Nordik, 2007. 255 lpp.
4. Boļšakovs S. *Inovātīvā darbība Latvijā*. Rīga: Jumava, 2008. 323 lpp.
5. *Ceļvedis mājrāžošanā*. Ozolnieki: SIA „Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs”. 2015. 78.lpp.
6. Cimdiņa A., Raubiško Ie. *Cilvēks un darbs Latvijas laukos: sociālantropoloģisks skatījums* Rīga: Zinātne (Jelgavas tipogrāfija), 2012. 174 lpp.
7. Leitis Ē. *Ekotūrisms Latvijā: problēmas un risinājumi ilgtspējīgas tūrisma nozares pilnveidošanā*: Promocijas darbs ģeogrāfijas doktora zinātniskā grāda iegūšanai vides zinātnē; apakšnozare: vides pārvaldība. Rīga: LU, 2012. 232 lpp.
8. Kalniņš A. *Otrās paaudzes biodegvielu ražošanas un pielietošanas vides un saimnieciskie ieguvumi*. Rīga: Latvijas biodegvielu asociācija, 2007. 76 lpp.
9. Kalniņš A. *Par bioetanola pielietošanas iespēju paplašināšanu transportā*. Rīga: Latvijas Biodegvielu asociācija, 2006. 128 lpp.
10. *Meža apsaimniekošana klimata izmaiņu kontekstā*. Rīga: LR Zemkopības ministrija, [b. g.]. 34 lpp.
11. Pelše M., Naglis-Liepa K., Strīķis V., Leikučs J. *Atjaunojamās enerģijas izmantošanas ekonomiskais izvērtējums ilgtspējīgas attīstības kontekstā*. Jelgava: LLU, 2012. 85 lpp.: il.
12. Riekstiņš A. *Laukkopība*. Talsi: Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts, 2008. 416 lpp.
13. Strīķis V., Kalniņš A. u.c. *Enerģētisko lauksaimniecības augu saimnieciski-ekonomiskais vērtējums*. Sast. V. Strīķis. Jelgava: LLU, 2010. 51 lpp.

Informācija par programmas izstrādāšanu, izvērtēšanu un saskaņošanu

Programmu izstrādāja

EKRA institūta prof., Dr.oec. Modrīte Pelše _____

EKRA institūta doc., Dr.oec. Dina Popluga _____

Saskaņots:

EKRA institūta direktore prof., Dr.oec. Modrīte Pelše _____

ESAF bakalaura studiju

Metodiskās komisijas vadītāja

prof., Dr.oec. A. Dobeļe _____

12.03.2015.

ESAF dekāne

prof., Dr.oec. A. Zvirbule – Bērziņa _____

18.03.2015.